

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 555/2025
15.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светланае Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Милене Рашић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Ивице Симоновски, поднетом против правноснажне пресуде Вишег суда у Зрењанину Кж1 389/24 од 11.02.2025. године, у делу којим је преиначена првостепена пресуда у односу на кривично дело описано под тачком 3. изреке, у седници већа одржаној дана 15.05.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Ивице Симоновски, поднет против правноснажне пресуде Вишег суда у Зрењанину Кж1 389/24 од 11.02.2025. године, у делу којим је преиначена првостепена пресуда, у односу на кривично дело описано под тачком 3. изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Кикинди К 222/21 од 27.06.2024. године окривљена АА оглашена је кривом због два кривична дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика и кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 5. у вези става 1. Кривичног законика, за која су јој утврђене казне затвора у трајању од по 6 (шест) месеци па јој је изречена условна осуда којом јој је утврђена јединствена казна затвора у трајању од 15 (петнаест) месеци, која се неће извршити уколико окривљена за време проверавања у трајању од 3 (три) године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело.

Истом пресудом обавезана је окривљена АА да суду плати паушал у износу од 5.000,00 динара и трошкове вештачења у износу од 9.072,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, као и да пуномоћнику оштећеног – адвокату Браниславу Сивчеву, на име нараде и нужних издатака исплати износ од 320.623,00 динара, у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док је оштећени Дом ученика и студената „Никола Војводић“ из Кикинде ради остваривања имовинскоправног захтева, упућен на парницу.

Пресудом Вишег суда у Зрењанину Кж1 389/24 од 11.02.2025. године делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљене АА, укинута је првостепена пресуда у делу који се односи на два кривична дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика, описана под тачком 1. и 2. изреке, као и у делу који се односи на трошкове кривичног поступка досуђене пуномоћнику оштећеног и у том делу предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење, док је наведена пресуда преиначена у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је у погледу кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 5. у вези става 1. Кривичног законика, описаног под тачком 3. изреке, за које је окривљена оглашена кривом првостепеном пресудом, отколоњена утврђена казна затвора и окривљеној изречена условна осуда којом јој је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) месеци, која се неће извршити уколико окривљена за време проверавања у трајању од 2 (две) године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело, а у преосталом делу који се односи на наведено кривично дело, жалба браниоца окривљене је одбијена као неоснована и побијана пресуда, у том делу, потврђена

Против пресуде Вишег суда у Зрењанину Кж1 389/24 од 11.02.2025. године, у правноснажном делу, којим је преиначен део првостепене пресуде, који се односи на кривично дело из члана 348. став 5. у вези става 1. Кривичног законика, захтев за заштиту законитости је поднео бранилац окривљене АА, адвокат Ивица Симоновски, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП у вези члана 453. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев као основан и побијани део другостепене пресуде којим је преиначен део првостепене пресуде и који је постао правноснажан у погледу одлуке о кривичној санкцији у односу на кривично дело из члана 348. став 5. у вези става 1. Кривичног законика, описано под тачком 3. изреке, укине и предмет врати на поновно одлучивање другостепеном суду и окривљеној досуди опредељени износ награде за састав овог захтева.

Врховни суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са пресудом Вишег суда у Зрењанину Кж1 389/24 од 11.02.2025. године, против које је у осуђујућем делу, поднет захтев за заштиту законитости и након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Ивице Симоновски, је неоснован.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, која је према ставу одбране учињена на тај начин што је другостепени суд побијаном пресудом повредио закон, јер је и поред жалбе изјављене само у корист окривљене, првостепену пресуду преиначио и окривљену довео у неповољнији положај, тако што је окривљеној због кривичног дела из члана 348. став 5. у вези става 1. Кривичног законика, описаног под тачком 3. изреке првостепене пресуде, пооштрио услове условне осуде. Према ставу браниоца, положај окривљене је фактички погоршан у погледу рока провере условне осуде, обзиром да је првостепени суд окривљену огласио кривом због три кривична дела (међу којима је и

кривично дело из члана 348. став 5. у вези става 1. Кривичног законика), за која јој је претходно утврдио казне затвора у трајању од по 6 месеци и изрекао условну осуду, којом јој је утврдио јединствену казну затвора од 15 месеци са роком проверавања у трајању од 3 године, за сва три кривична дела, док је другостепени суд окривљеној због једног кривичног дела утврдио казну затвора у трајању од 6 месеци са роком проверавања у трајању од 2 године, на који начин је повређена одредба члана 453. ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП постоји ако је пресудом повређена одредба члана 453. ЗКП.

Одредбом члана 453. ЗКП, која предвиђа забрану преиначења на штету окривљеног, прописано је да ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

Из списка предмета произилази да је окривљена АА првостепеном пресудом Основног суда у Кикинди К 222/21 од 27.06.2024. године оглашена кривом због два кривична дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика (тачка 1. и 2. изреке) и кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 5. у вези става 1. Кривичног законика (тачка 3. изреке), за која су јој утврђене појединачне казне затвора у трајању од по 6 месеци па јој је изречена условна осуда којом јој је утврђена јединствена казна затвора у трајању од 15 месеци, која се неће извршити уколико окривљена за време проверавања у трајању од 3 године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело.

Виши суд у Зрењанину је, одлучујући о жалби изјављеној искључиво у корист окривљене, пресудом Кж1 389/24 од 11.02.2025. године, укинуо првостепену пресуду, између осталог, у односу на кривична дела описана под тачком 1. и 2. изреке, док је у погледу кривичног дела из члана 348. став 5. у вези става 1. Кривичног законика, описаног под тачком 3. изреке, првостепену пресуду преиначио и окривљеној због наведеног кривичног дела изрекао условну осуду којом јој је утврдио казну затвора у трајању од 6 месеци, са роком проверавања у трајању од 2 године.

По налажењу Врховног суда, другостепени суд, на описани начин није прекршио забрану преиначења на горе (*reformatio in reus*), прописану одредбом члана 453. ЗКП, обзиром да побијана другостепена пресуда, у осуђујућем делу, није измењена на штету окривљене, ни у погледу правне квалификације кривичног дела, нити у погледу кривичне санкције.

Наиме, начело забране *reformatio in reus* подразумева да се, у случају када је жалба изјављена само у корист окривљеног, пресудом донетом по тој жалби, не може изрећи тежа казна нити уопште погоршати укупан процесни и материјалноправни положај окривљеног у односу на првостепену пресуду.

У конкретном случају, ниједан елемент кривичне санкције нити правни положај окривљене није погоршан, већ је укупан положај окривљене побољшан.

Ово стога, што је и првостепеном пресудом због кривичног дела из тачке 3., окривљеној била утврђена казна затвора у трајању од 6 месеци, међутим та казна није изречена самостално, већ је ушла у јединствену казну затвора у трајању од 15 месеци (јер се у првостепеној пресуди кривично дело налазило у стицају са два друга кривична дела), па је окривљеној изречена условна осуда са роком проверавања у трајању од 3 године, а затим је другостепеном пресудом, након укидања пресуде у односу на кривична дела описана под тачком 1. и 2., окривљеној поново изречена условна осуда, искључиво због кривичног дела из тачке 3. и то са краћом казном затвора - 6 месеци у односу на ранијих 15 месеци и краћим роком проверавања – 2 године у односу на ранијих 3 године. На тај начин окривљеној је изречена блажа кривична санкција, како у погледу дужине казне, тако и у погледу рока проверавања, при чему је и број кривичних дела за која је осуђена смањен.

Чињеница да је другостепеном пресудом, за једно кривично дело, рок провере одређен у трајању од 2 године, не значи да је положај окривљене погоршан, с обзиром да се условна осуда не изриче тако да се казна и рок проверавања пропорционално расподељују на број кривичних дела, већ се она изриче као јединствена и недељива кривична санкција.

Самим тим, приликом доношења побијане другостепене пресуде није учињена повреда поступка из члана 438. став 1. тачка 10) у вези члана 453. ЗКП, на коју се захтевом браниоца окривљеног неосновано указује.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**